

F. t. l. om erhvervelse og fortabelse af indfødsret.

Man har ikke ment at burde indføre frakendelse af statsborgerret som en almindelig reaktion mod begåede forbrydelser mod staten, men alene for de tilfælde, hvor indfødsretten er erhvervet ved naturalisation. I disse tilfælde er der nemlig tale om, at de pågældende personer — eller hvor det drejer sig om mindreårige: de, der handler på deres vegne — selv har valgt at indtræde i et særligt loyalitetsforhold til det danske samfund. En straffedom af den art, der omhandles i den foreslåede bestemmelse, vil i almindelighed være udtryk for, at de forudsætninger i henseende til ansøgerens loyalitet, som ligger til grund for den stedfundne naturalisation, må anses for bristet. Fortabelse af indfødsretten bør dog ikke være knyttet til straffedommen som en automatisk følge af denne; det foreslås derfor, at den endelige afgørelse i hvert enkelt tilfælde træffes ved kgl. resolution.

Til § 10.

Paragraffen er overensstemmende med 1925-lovens § 7.

Til § 11.

Det foreslås at give kongen en bemyndigelse til ved overenskomst med et eller flere af de andre nordiske lande at fastsætte visse særregler. De nu gældende love indeholder intet tilsvarende, og den foreslåede paragraf er derfor det første skridt i retning af at tilvejebringe et fællesskab på det statsborgerretlige område, der går ud over koordination af de for hvert enkelt af de samarbejdende lande gældende love om erhvervelse og fortabelse af statsborgerret.

Under litra A foreslås det, at i de tilfælde, hvor fødsel her i landet er en betingelse for erhvervelse af statsborgerret (forslagets § 1, nr. 2, og § 3), skal fødsel i et andet nordisk land, med hvilket aftale er truffet (i det følgende kaldet aftaleland), være ligestillet med fødsel her i landet. Endvidere foreslås det, at bopæl i aftaleland indtil det fyldte 12. år ligestilles med bopæl her i riget, hvor der er tale om indfødsrets erhvervelse efter § 3 eller om generhvervelse efter § 4.

Baggrunden for det foreslåede er det nære slægtsskab i sprog, kultur og levevis, der præger de nordiske lande, og som gør det rimeligt at ligestille den, der er født indenfor Norden og har tilbragt hele sin ungdom her, med den, der er født og opvokset i Danmark; for at sikre sig, at de pågældende dog også er indlevet i de særlige danske forhold, foreslås det, at bopæl i aftaleland indtil det

fyldte 12. år ligestilles med bopæl her i landet. Derved opnås bl. a., at de pågældende personer som regel vil have gået 2 à 3 år i dansk skole.

Forsåvidt angår den i § 1, stk. 1, nr. 2, omhandlede regel om indfødsretserhvervelse, er den foreslåede regel motiveret ved, at der kan forventes et sådant administrativt samarbejde mellem de nordiske lande, at der kan tilvejebringes tilfredsstillende oplysninger til afgørelse i hvert enkelt tilfælde af, om reglen kan finde anvendelse.

Under litra B foreslås det, at statsborgere i aftaleland under visse nærmere forudsætninger ensidigt kan erhverve statsborgerret i opholdslandet. Denne regel vil ikke blot lette naturalisationsapparatet betydeligt, idet de personer, som den omfatter, som regel vil kunne forvente at blive naturaliseret, men der må herudover navnlig tillægges den stor betydning som udtryk for samhørigheden mellem de nordiske lande. Endvidere vil selve den omstændighed, at en sådan regel eksisterer, kunne få stor betydning ved den sikkerhed, den giver indvandrede borgere fra andre nordiske lande.

Under litra C foreslås der en særlig adgang til generhvervelse af dansk indfødsret for personer, der efter at have mistet denne ret hele tiden har været statsborgere i nordiske lande. I forhold til forslaget § 4 udgør den foreslåede regel en lempelse, der synes at kunne bidrage til at lette omflytninger indenfor Norden.

Til § 12.

I 1. stk. foreslås det at give dansk indfødsret til børn under 18 år, som ville have haft denne ret, såfremt bestemmelsen i § 1, stk. 1, nr. 2, havde været gældende før lovens ikrafttræden, og som fremdeles er statsløse. Heri ligger, at de pågældende personers nuværende statsløshed skyldes, at der ikke tidligere har været nogen regel som den i forslaget § 1 omhandlede.

I 2. stk. foreslås det at give danske kvinder, der har mistet indfødsretten ved at indgå ægteskab med fremmede mænd eller derved, at deres mænd med virkning for dem har erhvervet fremmed statsborgerret, en særlig adgang til at generhverve indfødsretten. Denne adgang er dog begrænset til de tilfælde, hvor kvinden ville have bevaret sin indfødsret, såfremt det foreliggende lovforslag havde været gældende tidligere.

Paragraffens 3. stk. tilsigter at gennemføre en overgangsregel, der går ud på, at fortabelse i henhold til forslaget § 8, stk. 1, først skal kunne ramme kvinder, der er eller